

Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Koncepcie boja proti automobilovej kriminalite na roky 2014 až 2018 za rok 2016

Úlohy vyplývajúce z Koncepcie boja proti automobilovej kriminalite na roky 2014 až 2018 (ďalej len „koncepcia“) pre Prezídium Policajného zboru (ďalej len „prezídium“) na rok 2016 boli splnené len čiastočne.

Pre rok 2016 vyplynuli prezídiu (konkrétne úradu kriminálnej polície prezídia), sekcii ekonomiky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), sekcii hnutel'ného a nehnuteľného majetku ministerstva a sekcii informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti ministerstva plniť opatrenia č. 1, 3, 4, 5, 6, 7 a 8 vyplývajúce z koncepcie. Opatrenie č. 2 bolo splnené v roku 2014 a z uvedeného dôvodu sa nevyhodnocuje. Odpočet plnenia jednotlivých úloh je uvedený nižšie.

K opatreniu č. 1 koncepcie: Prehodnocovať každoročne obsahové zameranie osnov vzdelávania a vzdelávacích projektov v časti venujúcej sa automobilovej kriminalite s cieľom aktualizovať ich v súlade s aktuálnymi potrebami Policajného zboru a aktuálnym vývojom automobilovej kriminality (nové formy a metódy páchania, nové policajné postupy, zmeny v relevantných informačných systémoch, nové spôsoby ochrany vozidiel a pod.).

V oblasti vzdelávania sa operatívny odbor úradu kriminálnej polície prezídia (ďalej len „gestor koncepcie“) aktívne podieľal na ďalšom vzdelávaní príslušníkov Policajného zboru v rámci špecializovaného rekvalifikačného kurzu služby kriminálnej polície z operatívno- pátracej činnosti na Strednej odbornej škole Policajného zboru Bratislava, kde v rámci vykonávanej lektorskej činnosti so zameraním na automobilovú kriminalitu reagoval na najnovšie trendy v tejto oblasti a zisťoval aktuálny stav pripravenosti príslušníkov Policajného zboru na úseku objasňovania a odhaľovania tohto druhu kriminality a tým prispôboval osnovy vzdelávania úseku automobilovej kriminality, aktuálnym trendom a postupom na tomto úseku. Súčasne gestor koncepcie pokračoval v plnení projektu „Zdokonaľovací kurz pre príslušníkov Policajného zboru k problematike automobilovej kriminality“, ktorý reaguje na najnovší vývoj v oblasti automobilovej kriminality a na zistené nedostatky vo výchovnovzdelávacom procese s cieľom pripraviť príslušníkov Policajného zboru na zvládnutie špecifík objasňovania a odhaľovania automobilovej kriminality. Výučba tohto kurzu je vykonávaná od februára 2015 a prebiehala na Strednej odbornej škole Policajného zboru v Bratislave. Absolvovaním predmetného kurzu sa očakáva zvýšenie vedomostí, zručností a návykov príslušníkov Policajného zboru, ktorí sú určení (podľa nariadenia prezidenta Policajného zboru č. 22/2010 o postupe príslušníkov Policajného zboru proti trestnej činnosti na úseku krádeží vozidiel) na objasňovanie prípadov automobilovej kriminality (krádeže vozidiel, sprenevera, legalizácia príjmu z trestnej činnosti, poisťovacie a lízingové podvody, falšovanie a pozmeňovanie identifikačných údajov motorového vozidla, neoprávnené používanie cudzieho motorového vozidla a podvody súvisiace s pozmeňovaním odometra vozidla).

K opatreniu č. 3 koncepcie: Za úspešné možno hodnotiť napredovanie v rámci plnenia úloh koncepcie v oblasti medzinárodnej spolupráce, ktorých hlavným cieľom bolo presadzovanie pripojenia Slovenskej republiky do informačných systémov FADA - informačný systém slúžiaci na identifikáciu motorových vozidiel koncernov BMW, VW a Mercedes a INVEX pátranie po odcudzených motorových vozidlách cestou výrobcu (ďalej len „IS FADA“ a „IS INVEX“). IS INVEX funguje na Slovensku od marca 2014 a umožnil prepojenie informačných databáz niektorých výrobcov vozidiel (BMW, koncernové značky VW

a Mercedes) s národnými pátracími databázami krajín zapojených do IS INVEX a v súčasnej dobe sa pripravuje jeho druhá verzia. Od 1.7.2015 do 12.10.2016 bolo zaznamenaných celkovo 78 pozitívnych hlásení. Z toho 31 sa týkalo vozidiel značky Volkswagen, 20 značky Audi, 19 značky Škoda, 3 značky Porsche, 3 zn. Seat a 2 zn. BMW. 12 vozidiel bolo zaistených a vrátených oprávneným majiteľom. 8 vozidiel bolo identifikovaných ako, tzv. „dvojičky“ legalizované odcudzené vozidlá na identifikátory existujúcich a evidovaných vozidiel. 22 pozitívnych hlásení bolo z dôvodu zistenia náhradného dielu v odcudzenom motorovom vozidle a 13 hlásení bolo nahlásených z dôvodu pozitívnej lustrácie pochádzajúcich z kľúčov od vozidiel.

Do IS FADA sa Policajný zbor zapojil v rámci výzvy nemeckého kriminálneho úradu (ďalej len „BKA“) o participáciu v rámci výzvy Európskej komisie HOME/2014/ISFP/AG/LAWX - finančný grand z prostriedkov Európskej komisie týkajúci sa spolufinancovania projektu FADA International, ktorý bol slovenskou stranou ratifikovaný. V rámci tohto projektu BKA zmenilo v roku 2016 projekt v časti bezpečnosti a štruktúry pripojenia jednotlivých krajín a tým došlo k oneskoreniu pripojenia jednotlivých participujúcich krajín. Prioritne budú pripojené krajiny, ktoré už využívajú IS INVEX. Tento informačný systém bude predstavovať významnú pomoc pre políciu v rámci odhaľovania odcudzených vozidiel a náhradných dielov z odcudzených vozidiel, kedy budú určení príslušníci Policajného zboru môcť priamo lustrovať v databázach nemeckých výrobcov motorových vozidiel a ich častí, pričom prebiehajú rokovania o zapojení ďalších výrobcov motorových vozidiel do tohto systému. Týmto bude umožnené najmä rýchlejšie, resp. okamžité identifikovanie motorového vozidla, u ktorého je podozrenie z pozmeňovania identity.

K opatreniu č. 4 koncepcie: Úloha vyplývajúca z koncepcie pre sekciu informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti ministerstva a to prepojiť IS PATRMV (pátranie po motorových vozidlách) a IS EUCARIS (európska databáza vozidiel) bola v roku 2016 splnená a to integráciou IS PATRMV na EUCARIS. Boli vykonané zmeny v:

- 1) IS PATRMV tak, aby pri vyhlasovaní pátrania po odcudzenom motorovom vozidle evidovanom v zahraničí bolo možné prevziať údaje o motorovom vozidle, vlastníkovi a držiteľovi z IS EUCARIS a tak priamo pátrať nielen po odcudzenom motorovom vozidle za použitia evidenčného čísla, ale takisto aj jedinečného identifikátora vozidla VIN,
- 2) rozšírení funkcionality vyhlasovania pátrania po duplikátoch tabuliek s evidenčným číslom a umožnenie odovzdávania informácií o stave pátrania zo systému IS PATRMV do systému Národnej evidencie vozidiel.

K opatreniu č. 5 koncepcie: Úloha vyplývajúca pre sekciu ekonomiky ministerstva na realizáciu koncepcie boja proti automobilovej kriminalite v rozpočtovom roku 2016 bola, účelovo vyčleniť finančné prostriedky vo výške 200 tis. € v rozpise záväzných ukazovateľov na rok 2016, pre finančné strediská v pôsobnosti prezídia. Uvedené finančné prostriedky boli vyčlenené bez účelového viazania v zmysle prílohy č. 2 koncepcie a z toho dôvodu nebol predmetný materiál uvedený v komoditných skupinách 04, 05, 07 a 11 nakúpený. V plnení úloh vyplývajúcich z koncepcie sa pokračuje v roku 2017.

Vybavenie príslušníkov Policajného zboru príslušným materiálno-technickým vybavením je naďalej z pohľadu gestora koncepcie jednou z podmienok praktického využitia dostupných informačných systémov a účinnejšieho boja s automobilovou kriminalitou. Preto sa očakáva vyčlenenie príslušných finančných prostriedkov v nasledujúcom období.

K opatreniu č. 6 koncepcie: Ďalšou úlohou vyplývajúcou z koncepcie aj pre sekciu informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti ministerstva bolo presadzovať budovanie nových a prepojenie už existujúcich kamerových systémov a sprístupnenie nimi získaných údajov na riešenie automobilovej kriminality. V rámci uvedenej úlohy sa gestor koncepcie podľa § 76 ods. 1 zákona NR SR č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov s poukazom na § 8 ods. 5 zákona č. 488/2013 Z.z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov s predstaviteľmi Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., dohodli na pripojení Policajného zboru do systému elektronickej diaľničnej známky, tzv. „EZNAMKA“. V súčinnosti s odborom správy informačných systémov polície prezídia a sekcie informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti ministerstva sa toto pripojenie úspešne podarilo sprístupniť zatiaľ v podobe priameho pripojenia do aplikácie Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., tzv. „lokálny dispečing“ v decembri roka 2016. Z vyššie uvedeného dôvodu sa v roku 2016 začalo s realizáciou rozšírenia automatickej kontroly odcudzených vozidiel a rozšírenia zdroja informácií pre informačný systém (IPOLDAT), konkrétne prejazdy vozidiel a napojenia na systém elektronickej diaľničnej známky.

K opatreniam č. 7 a 8 koncepcie: Úloha nebola splnená, nakoľko zo strany Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Medzirezortnej pracovnej skupiny odborníkov zameraná na koordináciu znaleckej činnosti v trestnom konaní, ktorú zriadilo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „pracovná skupina“). Pracovná skupina pripravuje nový zákon o znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti v Slovenskej republike, ale zo strany pracovnej skupiny nebol predložený žiadny návrh na pripomienkovanie alebo zaujatie stanoviska. Cieľom uvedenej pracovnej skupiny, ktorá bola zriadená na základe podnetu riaditeľa Kriminologického a expertízneho ústavu Policajného zboru, je najmä: pripravovať podklady do návrhov legislatívnych pravidiel v znaleckej činnosti, znižovať korupciu a prierahy v trestnom konaní zapríčinené znaleckou činnosťou, zvyšovať transparentnosť v znaleckej činnosti, monitorovať poznatky z praxe a navrhovať postupy na riešenie vzniknutých problémov, spolupracovať pri príprave a realizácii projektov zameraných na znaleckú činnosť, navrhovať ekonomické pravidlá pri zabezpečovaní znaleckej činnosti, monitorovať a navrhovať postupy na zvyšovanie účelnosti vynakladaných finančných prostriedkov, ktoré vykladá štát na znaleckú činnosť.

V rámci obnoveného rokovania pracovnej skupiny bolo uvedené, že špecializované odvetvie „identifikácia vozidiel“ navrhujú v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky dať do vyhlášky upravujúcej kriminalistiku, ktorej časť by bola identifikácia a boli by do nej začlenení znalci z odboru skúmania dokumentov, metalografie, elektronickej analýzy, chémie, atď., ktoré sa aj v súčasnej dobe vykonávajú na základe požiadavky polície. Pravdou je, že Kriminologicko-expertízny ústav Policajného zboru vykonáva znaleckú činnosť aj v súčasnej dobe pri identifikácii vozidla a v prípade potreby vykonávajú znaleckú činnosť uvedení znalci, ale v praxi sa potom stáva, že súdom sú často predkladané znalecké posudky od znalcov v odbore doprava, ktorí o znaleckej činnosti pri identifikácii motorových vozidiel majú len málo vedomostí a ďalším problémom je, že informácie o identifikačných údajoch vozidla tvoria výrobné tajomstvo a nie je možné ich zverejňovať. Z uvedeného dôvodu by bolo vhodné zaviesť znaleckú činnosť na identifikáciu vozidiel.

Plnenie opatrení vyplývajúcich z koncepcie v roku 2016 nemožno hodnotiť pozitívne, a to hlavne z dôvodu nenakúpenia techniky pre účely intenzívneho a efektívneho boja proti automobilovej kriminalite.

Pozitívne možno hodnotiť ďalšie napredovanie v rámci zapojenia sa do medzinárodných informačných systémov a projektov, ktoré sú rozhodujúce pre boj s automobilovou kriminalitou, ktorá má jednoznačne medzinárodný charakter a bez informácií v reálnom čase (online) by bol boj s ňou neúčinný.